

KÉPZÉSI PROGRAM
SZAKMAI KÉPZÉS

Népi kézműves (Szőnyegszövő)

PROGRAMKÖVETELMÉNY AZONOSÍTÓ SZÁMA: 02143014

PROGRAMKÖVETELMÉNYE MEGNEVEZÉSE: Népi kézműves (Szőnyegszövő)

1. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzés

- 1.1 megnevezése: Népi kézműves (Szőnyegszövő)
1.2 besorolása a képzési területek egységes osztályozási rendszere (KEOR) szerinti kód alapján: 0214

2. A programkövetelmény alapján szervezhető szakmai képzéssel megszerezhető szakképesítés

- 2.1. megnevezése: Népi kézműves (Mézeskalács díszítő)
2.2. az Európai Képesítési Keretrendszer (EKKR) szerinti szint: 3
2.3. a Magyar Képesítési Keretrendszer (MKKR) szerinti szint: 3
2.4. a Digitális Kompetencia Keretrendszer szerinti szint: 3

3. A képzés során megszerezhető kompetenciák:

Tudás	Képesség	Felelősség	Autonómia
Ismeri a népművészet, néprajz alapjait. Tisztában van a művészettörténeti stíluskorszakokkal, szellemi és tárgyi sajátosságaival.	Képes a tanultakat összefüggésében látni. Képes folyamatosan bővíteni szakmai, művészeti, néprajzi ismereteit.	Mindig szem előtt tartja a tanultak alapján a stílusjegyek megfelelő alkalmazását.	Alkotó módon és önállóan alkalmazza ismereteit és alakítja ki saját stílusát.
Ismeri és érti a különböző társadalmi rétegek hagyományos környezetének és tárgykultúrájának változásaiból adódó összefüggéseket.	Hagyományőrző rendezvényeket látogat Képes tájékozódni szakmai fejlődésének lehetőségeiről – szakmai pályázatok, továbbképzések, szakmai fórumok, érdekképviselői szervezetek, - különféle szakmai rangok, címek (Népművészet Ifjú Mestere, Népi iparművész) megszerzésének módjáról.	Mindig szem előtt tartja a tanultak alapján a stílusjegyek megfelelő alkalmazását.	Alkotó módon és önállóan alkalmazza ismereteit és alakítja ki saját stílusát.
Ismeri a műhely, műhelygaléria létrehozásának törvényességi, szakmai szempontjait, valamint berendezésének, munkavédelmi, környezetvédelmi, látványossági, szakmai szempontok szerinti kialakítását;	A tanultak alkalmazásával képes kialakítani, berendezni műhelyét, műhelygalériáját.	A munkavégzés során szem előtt tartja a kitűzött célokat és elvárásokat.	Önállóan képes munkáját végezni, a felmerülő akadályokat elhárítja.
Tisztában van a raktár kialakításának és működtetésének szabályaival;	Képes kialakítani és kezelni raktárát.	A munkavégzés során szem előtt tartja a kitűzött célokat és elvárásokat.	Önállóan képes munkáját végezni, a felmerülő akadályokat elhárítja.

Ismeri a vállalkozási formákat, a vállalkozás létrehozásának, működtetésének szabályait;	Képes vállalkozást indítani és működtetni.	A munkavégzés során szem előtt tartja a kitűzött célokat és elvárásokat.	Önállóan képes munkáját végezni, a felmerülő akadályokat elhárítja.
Érti a piackutatás és marketing alapjait; Ismeri a költségkalkuláció, árképzés, üzleti terv, SWOT - analízis fogalmakat és érti ezek alkalmazását;	Képes kialakítani értékesítési csatornáit. A tanultak alkalmazásával képes költségkalkulációt, ár kalkulációt készíteni, alapanyag szükségletet számolni, üzleti tervet készíteni.	Felelősséggel alkalmazza a tanultakat.	Önállóan képes munkáját végezni, a felmerülő problémákat kezeli.
Ismeri a kivitelezési- és műhelyrajz készítésének alapjait, egyezményes jeleit, pontos használatukat;	Munkájában megvalósítja a szerzett tudásanyagot.	Elkötelezetten alkalmazza a tanultakat és felelősséget vállal az elvégzett munkáért.	Önállóan képes munkáját végezni, a felmerülő problémákat kezeli.
Tisztában van a népi kézművesség termékeinek értékesítési formáival, lehetőségeivel, a szerzői jog szabályaival.	Kiépíti, létrehozza saját arculatát, promóciós anyagokat, cégért készít.	Felelősséggel alkalmazza a tanultakat.	Önállóan képes munkáját végezni, a felmerülő akadályokat elhárítja.
Ismeri jelentős alkotók kiemelkedő alkotásait;	Figyelemmel kíséri a kortárs kézművesek tevékenységét.	Nyitott és érzékeny a modern stílusokra és felelősséggel kezeli a megismerteket.	Önállóan képes munkáját végezni.
Ismeri az alapanyagokat és azok beszerzésének lehetőségeit	Képes tájékozódni az alapanyag beszerzés lehetőségeiről. A hagyományos mintakincs alapján az alapanyag, forma, funkció és a díszít- mény harmonikus egységét alkalmazva alkot.	A munkavégzés során szem előtt tartja a kitűzött célokat és elvárásokat.	Önállóan képes munkáját végezni, a felmerülő problémákat megoldja.
Tisztában van a munka-, baleset-, és tűzvédelem alapjaival	Gondoskodik munkavédelmi szabályok betartásáról és baleset megelőzésről.	Felelősséggel törekszik az előírások jogszabály szerinti alkalmazására.	Önállóan képes munkáját végezni.
Tisztában van a szőnyegek és a szövés kultúrtörténetének, szakmai és néprajzi hagyományainak tudatos használatával (egyetemes és magyar)	Folyamatosan bővíti szakmai, néprajzi ismereteit. A textil kultúra néprajzi és szakmai hagyományainak figyelembevételével, a szőnyegszövés elméleti anyagának birtokában dolgozik.	Törekszik a tanultak alapján a stílusjegyek megfelelő alkalmazására.	Alkotó módon és önállóan alkalmazza ismereteit és alakítja ki saját stílusát.
Ismeri a szőnyegkészítés műveleti, kivitelezési sorrendjét	Megtervezi és betartja a munkafolyamatokat.	Törekszik a precizitásra, pontosságra.	Önállóan képes munkáját végezni.

Ismeri a fonás, felvetés, szövés eszközeinek fejlődéstörténetét	Képes a tanult ismereteket munkájában hasznosítani	Nyitott a szövő eszközök és szerszámokkal kapcsolatos ismereteinek bővítésére	Alkotó módon és önállóan alkalmazza ismereteit és alakítja ki saját stílusát
Ismeri a szőnyegszövés alapanyagait, és azoknak az elkészült termékek használatát befolyásoló tulajdonságait. Ismeri a szövéshez használható természetes alapanyagokat, azok szőnyegszövéshez való előkészítésének módját és lehetőségeit.	Tárgykészítéshez kiválasztja és előkészíti a megfelelő alapanyagokat. Képes ismereteit komplex módon alkalmazni, tudatosan és megfelelő módon használni.	Folyamatosan törekszik ismereteinek bővítésére, felelősen alkalmazza tudását.	Munkavégzése során önállóan, felelősségteljesen és az elvárt gyakorlatnak megfelelően használja a megismert alapanyagokat.
Ismeri a festékes szőnyegek minta-, szín- és kompozíciós variációit, alkalmazását, valamint a festékes szőnyeg szövéstechnikáit.	A tervezett funkciónak megfelelően kiválasztja, rendeltetészerűen használja és alkalmazza a tanultakat. Képes kiválasztani a megfelelő színeket.	Törekszik az alap- és segédanyagok szakszerű és gazdaságos felhasználására. Nyitott új anyagok megismerésére, felhasználására és az új technikai megoldások alkalmazására. Törekszik a színharmóniára	Önállóan választja ki és használja a funkciónak megfelelő alapanyagokat
Ismeri a Kárpát-medence, a gyimesi, moldvai csángók és bukovinai székelyek gyapjuszövő kultúráját. A Kárpát-medencében, valamint a gyimesi, moldvai csángóknál és a Bukovinában használt szövéstechnikákat.	Forrásanyagot gyűjt, mintagyűjteményt készít.	Értékként tekint a tanult kultúrákra és szakmai érdeklődéssel bővíti ismereteit	Önállóan tájékozódik a különböző kultúrák és szövéstechnikák között.
Értelmezni tudja a terveket és műhelyrajzokat.	Képes megtervezni a szőnyeget, értelmezni a tervet; látványtervet, szakrajzot készít, megtervezi a szövéstechnikát	Törekszik az esztétikum, forma, technika összhangjára.	Önállóan képes munkáját végezni
Ismeri a szőnyegszövés eszközeit és alkalmazásukat. Szőnyegek alkalmazható mintakincseket és felhasználásukat. Szőnyegek szövéstechnológiáit, alkalmazásukat.	Képes kiválasztani a megfelelő szövőeszközt. Képes kiszámolni a szükséges láncfonal mennyiségét. Szövőkereten, - állványon elkészíti a felvetést. A szövőszékhez felveti/felveteti a láncot.	Elkötelezett a precíz minőségi munkavégzés mellett	Önállóan, a terv alapján, választja ki a munkaeszközt, alapanyagot, felvetés módját, a szövéstechnikát és azt megfelelően alkalmazza.

Végső adjusztálás módjait, alkalmazásukat.	A szövőszéken befűzi a nyüstökbe és a bordába a láncfonalat Kiválasztja és előkészíti a vetülékfonalat. Az állványt/szövőszéket szövésindításhoz működőképessé teszi. Próbaszövést végez.		
Érti a csomagolás, a terméken elhelyezendő információ ismeretének fontosságát és használatát.	Képes a tanultaknak megfelelően csomagolni, értékesíteni a készterméket	Törekszik a harmóniára és esztétikai érzéke fejlesztésére.	Önállóan képes munkáját végezni.
Ismeri a szövő szakma jeles képviselői munkásságát.	Képes az ismereteit beépíteni és hasznosítani munkája során.	Tiszteletben tartja és értéknek tekint a neves szakemberek munkásságára.	Önállóan tájékozódik a neves szakmai képviselők által képviselt irányzatok között.

4. A képzésbe való bekapcsolódás feltételei:

- 4.1. iskolai végzettség: alapképzés iskolai végzettség
- 4.2. egészségügyi alkalmasság: -
- 4.3. egyéb feltétel: -

5. A képzésben való részvétel feltételei:

- 5.1. megengedett hiányzás mértéke: 30%
- 5.2. egyéb feltételek: -

6. Tervezett képzési idő óraszám: 845 óra

7. A képzés célja:

A résztvevő megszerezze mindazon kompetenciákat, amelyek a Népi kézműves (Szőnyegszövő) szakképzés megszerzéséhez szükséges.

8. A képzés célcsoportja:

A szőnyegszövő munkakör iránt érdeklődő személyek, akik a képzésbe való bekapcsolódás feltételeivel rendelkeznek.

9. Tananyagegységek leírása

9.1. A képzés tananyagegységei:

9.1.1. A tananyagegység megnevezése: Népi kézműves vállalkozás működtetése

9.1.2. Célja:

A leendő népi kézművesek felkészítése arra, hogy művészi szemléletükben, leendő vállalkozóként, kézművesként megalapozott tudásra tegyenek szert. Legyenek jártassak a művészetek történetében, a néprajzban, tudják, hogy szakmájuk a hagyományos kultúrában hol foglal helyet, legyen vizuális alapműveltségük, amit szakterületükön tudnak kamatoztatni, tudják, milyen szakmai fórumok léteznek, milyen szakmai előremenetel, életpálya lehetőségeik vannak. A népi kézműves vállalkozásismerettel, marketinggel felkészülnek az önálló vállalkozói tevékenységre, a megfelelő vállalkozói forma kiválasztására, üzleti terv, marketing stratégia készítésére, a vállalkozás, a kialakítandó, kialakított műhely gazdaságos, eredményes működtetésére.

9.1.3. Óraszám: 145 óra

9.1.4. Foglalkozások megnevezése, tartalma, óraszám, kapcsolódó munkaforma és módszer:

Témakör, munkaforma, módszer és óraszám	Témakörhöz kapcsolódó foglalkozások megnevezése, témájának részletes leírása
<p>Témakör megnevezése:</p> <p>1.Általános néprajz és népművészet</p> <p>Célja: a Népi kézműves szakma szakirányait a résztvevők átfogó képet kapjanak a magyar néprajztudomány főbb irányairól, a magyar hagyományokról, a magyar paraszti társadalom korabeli életéről. A népi kézműves képzésben résztvevők oktatásában kiemelt cél a Kárpát-medence tájegységeinek néprajza, tárgyi és szellemi néprajzának megismertetése, az ünnepkörök, szokások elsajátíttatása.</p> <p>Munkaforma: kontaktóra: frontális, csoportos.</p> <p>Módszer: magyarázat, oktatói előadás, szemléltetés</p> <p>Óraszám: 50 óra</p>	<p>Tárgyi néprajz</p> <p>Település néprajz Népi építészet Népi gazdálkodás Népi táplálkozás Kézművesség, kézműves szakmák Népvisélet és hímző kultúra</p> <p>Szellemi néprajz</p> <p>Népmesék, mondák, balladák Népi játékok Népszokások és költészetük Népzene Néptánc Népi hit és vallásosság Népi gyógyítás</p> <p>Ünnepkörök, szokások</p> <p>Tavaszi népszokások Nyári népszokások Őszi népszokások Téli népszokások Az emberi élet fordulóihoz fűződő népszokások Gyermek a családban A játék szerepe a paraszti társadalomban</p> <p>Tájegységek néprajza</p> <p>A magyarság időbeni és térbeni tagozódása Szomszédjaink és a hazai nemzetiségek Dunántúl néprajzi jellemzői Felföld néprajzi jellemzői Alföld néprajzi jellemzői Erdély néprajzi jellemzői</p>

<p>Témakör megnevezése:</p> <p>2.Művészettörténet</p> <p>Célja:</p> <p>a Népi kézműves szakma tanulásában résztvevők átfogó képet kapjanak az egyetemes és a magyar művészettörténet legfontosabb korszakairól, ezek művészeti folyamatairól, a legnevesebb alkotókról és a stílustörekvésekről. A képzés jellegéből adódóan kiemelt cél az egyes művészettörténeti korszakok iparművészetének bemutatása.</p> <p>Munkaforma: kontaktóra: frontális, csoportos.</p> <p>Módszer: magyarázat, oktatói előadás, szemléltetés</p> <p>Óraszám: 45 óra</p>	<p>Egyetemes művészettörténet</p> <p>A művészet kialakulása, az őskori művészet jellegzetességei Az ókori Egyiptom művészete Az ókori Mezopotámia művészete Az ókori görögök művészete Az ókori Róma művészete A románkori művészete Gótikus művészet Reneszánsz művészet Barokk és rokokó művészet Klasszicista művészet A preraffaelita művészet és a tárgy-kultúra megújítása Európában</p> <p>Magyar művészettörténet</p> <p>A honfoglalás korának művészete Románkori művészet Magyarországon Gótikus művészet Magyarországon Reneszánsz művészet Magyarországon és hatása a népművészetre Barokk művészet Magyarországon. Hatása a népművészetre, a paraszti barokk A XX. századi magyar művészet. A szecesszió A népművészet hatása a XX. századi magyar művészetre</p>
--	--

<p>Témakör megnevezése:</p> <p>3.Népi kézműves szakmai alapismeretek</p> <p>Célja:</p> <p>a népi kézműves szakma szakirányait tanuló résztvevők tájékozottak legyenek azokban a lehetőségekben, melyek mentén</p>	<p>Kiemelkedő bemutatkozási lehetőségek:</p> <p>Mesterségek Ünnepe (Budapest) - a magyarországi kézművesek legnagyobb országos rendezvénye Országos Táncháztalálkozó és Kirakodóvásár (Budapest) - A NESZ és a Táncháztalálkozó közös szervezése Pünkösdi Sokadalom (Szentendre) - A Szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeum és a NESZ közös szervezése Élő Népművészet – Az Emberi Erőforrás Minisztériuma, a Hagyományok Háza és a Népművészeti Egyesületek Szövetsége pályázat és kiállítása Országos Népi Mesterségek Művészete - a Hagyományok Háza rendezi meg a pályázatot Országos Textiles Konferencia (Békéscsaba)</p>
--	--

<p>igényes kézművessé válhatnak</p> <p>Munkaforma: kontaktóra: frontális, csoportos.</p> <p>Módszer: magyarázat, oktatói előadás, szemléltetés</p> <p>Óraszám: 5 óra</p>	<p>Hevesi Országos Szőttes pályázat (Heves) Országos Ifjúsági Népi Kézműves Pályázat (Debrecen) AMKA (Magyar Kézművességért Alapítvány) kiállítása, pályázatai Karácsonyi népművészeti vásár (Budapest, Vörösmarty tér) Tavaszi Népművészeti vásár (Budapest, Vörösmarty tér) Népművészeti alkotóházak Néprajzi műhelyek Népművészeti műhelyek Műhelygalériák Tájházak</p> <p>Szakmai előmenetel</p> <p>Elismerések, kitüntetések: Népi Iparművész cím (folyamatos zsűriztetés esetén az alkotó kérheti) Népművészet Ifjú Mestere (pályázható 35 éves korig) Népművészet Mestere (életpályát felölelő, adható szakmai díj) Király Zsiga díj (kiváló teljesítményt elismerő szakmai díj) Jelentős alkotók kiemelkedő alkotásai, jelentős kortárs kézművesek</p> <p>Zsűriztetés A szakmai fejlődés és az alkotó munka kiteljesedése, amikor a kézműves eljut a tervezésig, saját tervei alapján készíti alkotásait. A mintadarabokat lehetősége van a népi iparművészeti zsűri előtt lektoráltatni, értékelteni. Az értékelés után zsűrizszámot kap, mely lehet HMR, MMR, HMT, MMT, minősítésű. 3 év folyamatos zsűriztetés és megfelelő mennyiségű zsűri szám esetében az alkotó, kérheti a Népi Iparművész címet.</p> <p>Szakmai fórumok Hagyományok Háza Népművészeti Egyesületek Szövetsége Magyar Kereskedelmi és Iparkamara további pályázatok, konferenciák</p>
<p>Témakör megnevezése:</p> <p>4. Népi kézműves vállalkozás ismeret, marketing</p> <p>Célja: felkészíteni a képzésben résztvevőket az önálló vállalkozói tevékenységre, a megfelelő vállalkozói forma kiválasztására, üzleti terv, marketing stratégia készítésére, a</p>	<p>Népi kézműves marketing alapjai Termék, termékpolitika - piackutatás, vásárok, ajándéktárgyak, termékkatalógus, névjegy, üzlet, nyitott műhely, műhelygaléria kialakítása Árpolitika, árképzés Értékesítési politika, lehetséges értékesítési formák Kommunikáció - reklám - logo, cégér, csomagolás, honlap készítés A népi kézművesség termékeinek értékesítési formáival, lehetőségeivel, a szerzői jog szabályai</p> <p>Népi kézműves vállalkozási alapismeretek Vállalkozások lehetséges jogi formái, a vállalkozások létrehozásának, működtetésének gazdasági, jogi szabályai Pénzügyi, finanszírozási terv Stratégiai elemzés, célkitűzés, SWOT-analízis Üzleti tervezés A vállalkozás kockázatai</p>

<p>vállalkozás, a műhely biztonságos működtetésére.</p> <p>Munkaforma: kontaktóra: frontális, csoportos.</p> <p>Módszer: magyarázat, oktatói előadás, szemléltetés</p> <p>Óraszám: 25 óra</p>	<p>Pénzügyi, finanszírozási terv készítése Költségszámítás, költségkalkuláció A vállalkozások adózása A műhely, műhelygaléria létrehozásának törvényességi, szakmai szempontjai, valamint berendezésének munkavédelmi, környezetvédelmi, látványossági, szakmai szempontok szerinti kialakítása; Kivitelezési- és műhelyrajz készítésének alapjai, egyezményes jelei, pontos használatuk; A raktár kialakításának és működtetésének szabályai. Alapanyagok és azok beszerzésének lehetőségei Munka- baleset-, és tűzvédelem alapjai</p>
<p>Témakör megnevezése:</p> <p>5. Rajz gyakorlat</p> <p>Célja: A rajz gyakorlati tantárgy oktatásának célja, hogy a Népi kézműves képzésben résztvevők átfogóan megismerjék, és gyakorlatban alkalmazzák, a sík és tér ábrázolási módokat, a szakrajzi alapismereteket színek szerepét jelentőségét régen és napjainkban, a motívumok ornamentikák formavilágát, szimbólumát.</p> <p>Munkaforma: kontaktóra: frontális, csoportos.</p> <p>Módszer: magyarázat, oktatói előadás, szemléltetés</p> <p>Óraszám: 20 óra</p>	<p>Színtan</p> <p>A látás idegrendszere, a fény érzékelése A színek alkotó elemcinek megismerése, a fő és mellék színek kikeverése, festékek ecsetek használata Festékhordozók fajtái, tulajdonságai Természetes és mesterséges festékek, festő növények földfestékek, kőzetek régi festék alapanyagok Hideg meleg színek jellemzése fokozatainak keveréssel való alkalmazása Komplementer színek jellemzése és azok alkalmazása párosítása Színharmóniák jellemzése szerkesztése Színek szimbolikája a népművészetben belül Szín kontraszt</p> <p>Ornamentika</p> <p>Ősi jelek jelképek Geometrikus ornamentikák Növényi ornamentikák Állati ornamentikák Szkíta növényi állati motívumok ornamentikák Honfoglalás kori Hun magyar motívumok ornamentikák Román kori motívumok ornamentikák Görög kori motívumok ornamentikák Gótikus motívumok ornamentikák Reneszánsz motívumok ornamentikák Barokk motívumok ornamentikák Klasszicista motívumok ornamentikák</p> <p>Szakrajzi alapismeretek</p> <p>Szakrajz fajtái Rajzeszközök használatuk és karbantartásuk A rajzlapok méretei, keretei felirat mezők Szabványos vonalfajták és alkalmazásuk Szabványos betűk írása, a rajzok feliratai Sík mértani szerkesztések Méterarányok méretmegadás elemei alkalmazása Axonometrikus ábrázolás Metszetek ábrázolása anyagjelölések Kötési csomópontok ábrázolása Egyszerű tárgyak szerkezeti ábrázolása</p> <p>Térábrázolás</p> <p>Perspektivikus térábrázolás törvényei Látványrajz értelmezése arány, forma alak szempontok alapján</p>

	<p>Szögletes testek ábrázolása térben Íves hengeres testek ábrázolása térben Sík és térgörbe testek ábrázolása Szabadkézi rajzolás Festési technikák alkalmazása Kollázs-montázs technikák alkalmazása a térábrázolásban Vizuális jelrendszerek pont, vonal, folt faktúra Tónusos térábrázolás Fény-árnyékhatás Szín és fény viszonyok</p>
--	--

9.1.5 A Teljesítményt értékelő rendszer leírása:

A témakörök végén a képzésben résztvevő a témakör tartalmát átfedő vizsgát tesz vagy egyéb feladatot hajt végre az alábbiakban részletezettek szerint.

Minősítése: megfelelt vagy nem megfelelt

Témakör	Teljesítményt értékelő rendszer leírása	Minősítése	A minősítés követelménye
1.Általános néprajzi és népművészeti ismeretek	szóbeli vizsga	megfelelt vagy nem megfelelt	Megfelelt, ha a tudásszint legalább 60%-át éri el.
2.Művészettörténet	házi dolgozat (az oktató által meghatározott feladat végrehajtása)	megfelelt vagy nem megfelelt	A tanár által kiadott témák alapos, önálló kidolgozása. Megfelelt, ha a tudásszint legalább 60%-át éri el.
3.Népi kézműves szakmai alapismeretek	házi dolgozat (az oktató által meghatározott feladat végrehajtása)	megfelelt vagy nem megfelelt	Megfelelt, ha a tudásszint legalább 60%-át éri el.
4.Népi kézműves vállalkozás ismeret, marketing	házi dolgozat (az oktató által meghatározott feladat végrehajtása)	megfelelt vagy nem megfelelt	Megfelelt, ha tudásszint legalább 60%-át éri el.
5. Rajz gyakorlat	mappa elkészítése és bemutatása	megfelelt vagy nem megfelelt	Megfelelt, ha az órán kiadott feladatok kidolgozásra kerülnek, és ha a tudásszint legalább 60%-át éri el.

9.2. A képzés tananyagegységei

9.2.1. A tananyagegység megnevezése: Szőnyegszövő

9.2.2 Célja:

A résztvevők képesek legyenek műhelyüket kialakítani, abban balesetmentesen dolgozni. Alakítsanak ki átfogó képet az egyetemes és a magyar szakmai néprajz legfontosabb korszakairól, a legfontosabb néprajzi tájegységek gyapjúszővő

258-1/2022/V.

KÉPZÉSI PROGRAM
SZAKMAI KÉPZÉS

Népi kézműves (Szőnyegszövő)

PROGRAMKÖVETELMÉNY AZONOSÍTÓ SZÁMA: 02143014

PROGRAMKÖVETELMÉNYE MEGNEVEZÉSE: Népi kézműves (Szőnyegszövő)

Ismeri a fonás, felvetés, szövés eszközeinek fejlődéstörténetét	Képes a tanult ismereteket munkájában hasznosítani	Nyitott a szövő eszközök és szerszámokkal kapcsolatos ismereteinek bővítésére	Alkotó módon és önállóan alkalmazza ismereteit és alakítja ki saját stílusát
Ismeri a szőnyegszövés alapanyagait, és azoknak az elkészült termékek használatát befolyásoló tulajdonságait. Ismeri a szövéshez használható természetes alapanyagokat, azok szőnyegszövéshez való előkészítésének módját és lehetőségeit.	Tárgykészítéshez kiválasztja és előkészíti a megfelelő alapanyagokat. Képes ismereteit komplex módon alkalmazni, tudatosan és megfelelő módon használni.	Folyamatosan törekszik ismereteinek bővítésére, felelősen alkalmazza tudását.	Munkavégzése során önállóan, felelősségteljesen és az elvárt gyakorlatnak megfelelően használja a megismert alapanyagokat.
Ismeri a festékes szőnyegek minta-, szín- és kompozíciós variációit, alkalmazását, valamint a festékes szőnyeg szövéstechnikáit.	A tervezett funkciónak megfelelően kiválasztja, rendeltetésszerűen használja és alkalmazza a tanultakat. Képes kiválasztani a megfelelő színeket.	Törekszik az alap- és segédanyagok szakszerű és gazdaságos felhasználására. Nyitott új anyagok megismerésére, felhasználására és az új technikai megoldások alkalmazására. Törekszik a színharmóniára	Önállóan választja ki és használja a funkciónak megfelelő alapanyagokat
Ismeri a Kárpát-medence, a gyimesi, moldvai csángók és bukovinai székelyek gyapjúszővő kultúráját. A Kárpát-medencében, valamint a gyimesi, moldvai csángóknál és a Bukovinában használt szövéstechnikákat.	Forrásanyagot gyűjt, mintagyűjteményt készít.	Értékként tekint a tanult kultúrákra és szakmai érdeklődéssel bővíti ismereteit	Önállóan tájékozódik a különböző kultúrák és szövéstechnikák között.
Értelmezni tudja a terveket és műhelyrajzokat.	Képes megtervezni a szőnyeget, értelmezni a tervet; látványtervet, szakrajzot készít, megtervezi a szövéstechnikát	Törekszik az esztétikum, forma, technika összhangjára.	Önállóan képes munkáját végezni
Ismeri a szőnyegszövés eszközeit és alkalmazásukat. Szőnyegeken alkalmazható mintakincseket és felhasználásukat. Szőnyegek szövéstechnológiáit, alkalmazásukat.	Képes kiválasztani a megfelelő szövőeszközt. Képes kiszámolni a szükséges láncfonal mennyiségét. Szövőkereten, - állványon elkészíti a felvetést. A szövőszékhez felveti/felvetetti a láncot.	Elkötelezett a precíz minőségi munkavégzés mellett	Önállóan, a terv alapján, választja ki a munkaeszközt, alapanyagot, felvetés módját, a szövéstechnikát és azt megfelelően alkalmazza.

Végső adjusztálás módjait, alkalmazásukat.	A szövőszéken befűzi a nyüstökbe és a bordába a láncfonalat Kiválasztja és előkészíti a vetülékfonalat. Az állványt/szövőszéket szövésindításhoz működőképessé teszi. Próbaszövést végez.		
Érti a csomagolás, a terméken elhelyezendő információ ismeretének fontosságát és használatát.	Képes a tanultaknak megfelelően csomagolni, értékesíteni a készterméket	Törekszik a harmóniára és esztétikai érzéke fejlesztésére.	Önállóan képes munkáját végezni.
Ismeri a szövő szakma jeles képviselői munkásságát.	Képes az ismereteit beépíteni és hasznosítani munkája során.	Tiszteletben tartja és értékékként tekint a neves szakemberek munkásságára.	Önállóan tájékozódik a neves szakmai képviselők által képviselt irányzatok között.

4. A képzésbe való bekapcsolódás feltételei:

- 4.1. iskolai végzettség: alapfokú iskolai végzettség
- 4.2. egészségügyi alkalmasság: -
- 4.3. egyéb feltétel: -

5. A képzésben való részvétel feltételei:

- 5.1. megengedett hiányzás mértéke: 30%
- 5.2. egyéb feltételek: -

6. Tervezett képzési idő óraszám: 845 óra

7. A képzés célja:

A résztvevő megszerezze mindazon kompetenciákat, amelyek a Népi kézműves (Szőnyegszövő) szakképesítés megszerzéséhez szükséges.

8. A képzés célcsoportja:

A szőnyegszövő munkakör iránt érdeklődő személyek, akik a képzésbe való bekapcsolódás feltételeivel rendelkeznek.

9. Tananyagegységek leírása

9.1. A képzés tananyagegységei:

9.1.1.A tananyagegység megnevezése: Népi kézműves vállalkozás működtetése

9.1.2. Célja:

A leendő népi kézművesek felkészítése arra, hogy művészi szemléletükben, leendő vállalkozóként, kézművesként megalapozott tudásra tegyenek szert. Legyenek jártassak a művészetek történetében, a néprajzban, tudják, hogy szakmájuk a hagyományos kultúrában hol foglal helyet, legyen vizuális alapképességük, amit szakterületükön tudnak kamatoztatni, tudják, milyen szakmai fórumok léteznek, milyen szakmai előremenetel, életpálya lehetőségeik vannak. A népi kézműves vállalkozásismerettel, marketinggel felkészülnek az önálló vállalkozói tevékenységre, a megfelelő vállalkozói forma kiválasztására, üzleti terv, marketing stratégia készítésére, a vállalkozás, a kialakítandó, kialakított műhely gazdaságos, eredményes működtetésére.

9.1.3. Óraszám: 145 óra

9.1.4. Foglalkozások megnevezése, tartalma, óraszám, kapcsolódó munkaforma és módszer:

Témakör, munkaforma, módszer és óraszám	Témakörhöz kapcsolódó foglalkozások megnevezése, témájának részletes leírása
<p>Témakör megnevezése:</p> <p>1.Általános néprajz és népművészet</p> <p>Célja: a Népi kézműves szakma szakirányait a résztvevők átfogó képet kapjanak a magyar néprajztudomány főbb irányairól, a magyar hagyományokról, a magyar paraszti társadalom korabeli életéről. A népi kézműves képzésben résztvevők oktatásában kiemelt cél a Kárpát-medence tájegységeinek néprajza, tárgyi és szellemi néprajzának megismertetése, az ünnepkörök, szokások elsajátíttatása.</p> <p>Munkaforma: kontaktóra: frontális, csoportos.</p> <p>Módszer: magyarázat, oktatói előadás, szemléltetés</p> <p>Óraszám: 50 óra</p>	<p>Tárgyi néprajz</p> <p>Település néprajz Népi építészet Népi gazdálkodás Népi táplálkozás Kézművesség, kézműves szakmák Népviselet és hímző kultúra</p> <p>Szellemi néprajz</p> <p>Népmesék, mondák, balladák Népi játékok Népszokások és költészetük Népzene Néptánc Népi hit és vallásosság Népi gyógyítás</p> <p>Ünnepkörök, szokások</p> <p>Tavaszi népszokások Nyári népszokások Őszi népszokások Téli népszokások Az emberi élet fordulóihoz fűződő népszokások Gyermek a családban A játék szerepe a paraszti társadalomban</p> <p>Tájegységek néprajza</p> <p>A magyarság időbeni és térbeni tagozódása Szomszédjaink és a hazai nemzetiségek Dunántúl néprajzi jellemzői Felföld néprajzi jellemzői Alföld néprajzi jellemzői Erdély néprajzi jellemzői</p>

<p>Témakör megnevezése:</p> <p>2.Művészettörténet</p> <p>Célja: a Népi kézműves szakma tanulásában résztvevők átfogó képet kapjanak az egyetemes és a magyar művészettörténet legfontosabb korszakairól, ezek művészeti folyamatairól, a legnevesebb alkotókról és a stílustörekvésekről. A képzés jellegéből adódóan kiemelt cél az egyes művészettörténeti korszakok iparművészetének bemutatása.</p> <p>Munkaforma: kontaktóra: frontális, csoportos.</p> <p>Módszer: magyarázat, oktatói előadás, szemléltetés</p> <p>Óraszám: 45 óra</p>	<p>Egyetemes művészettörténet</p> <p>A művészet kialakulása, az őskori művészet jellegzetességei Az ókori Egyiptom művészete Az ókori Mezopotámia művészete Az ókori görögök művészete Az ókori Róma művészete A románkori művészete Gótikus művészet Reneszánsz művészet Barokk és rokokó művészet Klasszicista művészet A preraffaelita művészet és a tárgykultúra megújítása Európában</p> <p>Magyar művészettörténet</p> <p>A honfoglalás korának művészete Románkori művészet Magyarországon Gótikus művészet Magyarországon Reneszánsz művészet Magyarországon és hatása a népművészetre Barokk művészet Magyarországon. Hatása a népművészetre, a paraszt barokk A XX. századi magyar művészet. A szecesszió A népművészet hatása a XX. századi magyar művészetre</p>
---	--

<p>Témakör megnevezése:</p> <p>3.Népi kézműves szakmai alapismeretek</p> <p>Célja: a népi kézműves szakma szakirányait tanuló résztvevők tájékozottak legyenek azokban a lehetőségekben, melyek mentén</p>	<p>Kiemelkedő bemutatkozási lehetőségek:</p> <p>Mesterségek Ünnepe (Budapest) - a magyarországi kézművesek legnagyobb országos rendezvénye Országos Táncháztalálkozó és Kirakodóvásár (Budapest) - A NESZ és a Táncháztalálkozó Egyesület közös szervezése Pünkösdi Sokadalom (Szentendre) - A Szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeum és a NESZ közös szervezése Élő Népművészet – Az Emberi Erőforrás Minisztériuma, a Hagyományok Háza és a Népművészeti Egyesületek Szövetsége pályázat és kiállítása Országos Népi Mesterségek Művészete - a Hagyományok Háza rendezi meg a pályázatot Országos Textiles Konferencia (Békéscsaba)</p>
---	--

<p>igényes kézművessé válhatnak</p> <p>Munkaforma: kontaktóra: frontális, csoportos.</p> <p>Módszer: magyarázat, oktatói előadás, szemléltetés</p> <p>Óraszám: 5 óra</p>	<p>Hevesi Országos Szőttes pályázat (Heves) Országos Ifjúsági Népi Kézműves Pályázat (Debrecen) AMKA (Magyar Kézművességért Alapítvány) kiállítása, pályázatai Karácsonyi népművészeti vásár (Budapest, Vörösmarty tér) Tavaszi Népművészeti vásár (Budapest, Vörösmarty tér) Népművészeti alkotóházak Néprajzi műhelyek Népművészeti műhelyek Műhelygalériák Tájházak</p> <p>Szakmai előmenetel</p> <p>Elismerések, kitüntetések: Népi Iparművész cím (folyamatos zsűriztetés esetén az alkotó kérheti) Népművészet Ifjú Mestere (pályázható 35 éves korig) Népművészet Mestere (életpályát felölelő, adható szakmai díj) Király Zsiga díj (kiváló teljesítményt elismerő szakmai díj) Jelentős alkotók kiemelkedő alkotásai, jelentős kortárs kézművesek</p> <p>Zsűriztetés A szakmai fejlődés és az alkotó munka kiteljesedése, amikor a kézműves eljut a tervezésig, saját tervei alapján készíti alkotásait. A mintadarabokat lehetősége van a népi iparművészeti zsűri előtt lektoráltatni, értékelteni. Az értékelés után zsűriszámot kap, mely lehet HMR, MMR, HMT, MMT, minősítésű. 3 év folyamatos zsűriztetés és megfelelő mennyiségű zsűri szám esetében az alkotó, kérheti a Népi Iparművész címet.</p> <p>Szakmai fórumok Hagyományok Háza Népművészeti Egyesületek Szövetsége Magyar Kereskedelmi és Iparkamara további pályázatok, konferenciák</p>
<p>Témakör megnevezése:</p> <p>4. Népi kézműves vállalkozás ismeret, marketing</p> <p>Célja: felkészíteni a képzésben résztvevőket az önálló vállalkozói tevékenységre, a megfelelő vállalkozói forma kiválasztására, üzleti terv, marketing stratégia készítésére, a</p>	<p>Népi kézműves marketing alapjai Termék, termékpolitika - piackutatás, vásárok, ajándéktárgyak, termékkatalógus, névjegy, üzlet, nyitott műhely, műhelygaléria kialakítása Árpolitika, árképzés Értékesítési politika, lehetséges értékesítési formák Kommunikáció - reklám - logo, cégér, csomagolás, honlap készítés A népi kézművesség termékeinek értékesítési formáival, lehetőségeivel, a szerzői jog szabályai</p> <p>Népi kézműves vállalkozási alapismeretek Vállalkozások lehetséges jogi formái, a vállalkozások létrehozásának, működtetésének gazdasági, jogi szabályai Pénzügyi, finanszírozási terv Stratégiai elemzés, célkitűzés, SWOT-analízis Üzleti tervezés A vállalkozás kockázatai</p>

<p>vállalkozás, a műhely biztonságos működtetésére.</p> <p>Munkaforma: kontaktóra: frontális, csoportos.</p> <p>Módszer: magyarázat, oktatói előadás, szemléltetés</p> <p>Óraszám: 25 óra</p>	<p>Pénzügyi, finanszírozási terv készítése Költségszámítás, költségkalkuláció A vállalkozások adózása A műhely, műhelygaléria létrehozásának törvényességi, szakmai szempontjai, valamint berendezésének munkavédelmi, környezetvédelmi, látványossági, szakmai szempontok szerinti kialakítása; Kivitelezési- és műhelyrajz készítésének alapjai, egyezményes jelei, pontos használatuk; A raktár kialakításának és működtetésének szabályai. Alapanyagok és azok beszerzésének lehetőségei Munka- baleset-, és tűzvédelem alapjai</p>
<p>Témakör megnevezése:</p> <p>5. Rajz gyakorlat</p> <p>Célja: A rajz gyakorlati tantárgy oktatásának célja, hogy a Népi kézműves képzésben résztvevők átfogóan megismerjék, és gyakorlatban alkalmazzák, a sík és tér ábrázolási módokat, a szakrajzi alapismereteket színek szerepét jelentőségét régen és napjainkban, a motívumok ornamentikák formavilágát, szimbólumát.</p> <p>Munkaforma: kontaktóra: frontális, csoportos.</p> <p>Módszer: magyarázat, oktatói előadás, szemléltetés</p> <p>Óraszám: 20 óra</p>	<p>Színtan</p> <p>A látás idegrendszere, a fény érzékelése A színek alkotó elemeinek megismerése, a fő és mellék színek kikeverése, festékek ecsetek használata Festékhordozók fajtái, tulajdonságai Természetes és mesterséges festékek, festő növények földfestékek, kőzetek régi festék alapanyagok Hideg meleg színek jellemzése fokozatainak keveréssel való alkalmazása Komplementer színek jellemzése és azok alkalmazása párosítása Színharmonikák jellemzése szerkesztése Színek szimbolikája a népművészetben belül Szín kontraszt</p> <p>Ornamentika</p> <p>Ősi jelek jelképek Geometrikus ornamentikák Növényi ornamentikák Állati ornamentikák Szkíta növényi állati motívumok ornamentikák Honfoglalás kori Hun magyar motívumok ornamentikák Román kori motívumok ornamentikák Görög kori motívumok ornamentikák Gótikus motívumok ornamentikák Reneszánsz motívumok ornamentikák Barokk motívumok ornamentikák Klasszicista motívumok ornamentikák</p> <p>Szakrajzi alapismeretek</p> <p>Szakrajz fajtái Rajzeszközök használatuk és karbantartásuk A rajzlapok méretei, keretei felirat mezők Szabványos vonalfajták és alkalmazásuk Szabványos betűk írása, a rajzok feliratai Sík mértani szerkesztések Méretarányok méretmegadás elemei alkalmazása Axonometrikus ábrázolás Metszetek ábrázolása anyagjelölések Kötési csomópontok ábrázolása Egyszerű tárgyak szerkezeti ábrázolása</p> <p>Térábrázolás</p> <p>Perspektivikus térábrázolás törvényei Látványrajz értelmezése arány, forma alak szempontok alapján</p>

	<p>Szögletes testek ábrázolása térben Íves hengeres testek ábrázolása térben Sík és térgörbe testek ábrázolása Szabadkézi rajzolás Festési technikák alkalmazása Kollázs-montázs technikák alkalmazása a térábrázolásban Vizuális jelrendszerek pont, vonal, folt faktúra Tónusos térábrázolás Fény-árnyékhatás Szín és fény viszonyok</p>
--	--

9.1.5 A Teljesítményt értékelő rendszer leírása:

A témakörök végén a képzésben résztvevő a témakör tartalmát átfedő vizsgát tesz vagy egyéb feladatot hajt végre az alábbiakban részletezettek szerint.

Minősítése: megfelelt vagy nem megfelelt

Témakör	Teljesítményt értékelő rendszer leírása	Minősítése	A minősítés követelménye
1.Általános néprajzi és népművészeti ismeretek	szóbeli vizsga	megfelelt vagy nem megfelelt	Megfelelt, ha a tudásszint legalább 60%-át éri el.
2.Művészettörténet	házi dolgozat (az oktató által meghatározott feladat végrehajtása)	megfelelt vagy nem megfelelt	A tanár által kiadott témák alapos, önálló kidolgozása. Megfelelt, ha a tudásszint legalább 60%-át éri el.
3.Népi kézműves szakmai alapismeretek	házi dolgozat (az oktató által meghatározott feladat végrehajtása)	megfelelt vagy nem megfelelt	Megfelelt, ha a tudásszint legalább 60%-át éri el.
4.Népi kézműves vállalkozás ismeret, marketing	házi dolgozat (az oktató által meghatározott feladat végrehajtása)	megfelelt vagy nem megfelelt	Megfelelt, ha tudásszint legalább 60%-át éri el.
5. Rajz gyakorlat	mappa elkészítése és bemutatása	megfelelt vagy nem megfelelt	Megfelelt, ha az órán kiadott feladatok kidolgozásra kerülnek, és ha a tudásszint legalább 60%-át éri el.

9.2. A képzés tananyagegységei

9.2.1. A tananyagegység megnevezése: Szőnyegszövő

9.2.2 Célja:

A résztvevők képesek legyenek műhelyüket kialakítani, abban balesetmentesen dolgozni. Alakítsanak ki átfogó képet az egyetemes és a magyar szakmai néprajz legfontosabb korszakairól, a legfontosabb néprajzi tájegységek gyapjúszövő

kultúrájáról, a legnevesebb műhelyekről és alkotókról. A szakképzés jellegéből adódóan kiemelt cél az egyes népművészeti, népi iparművészeti stílusok, műhelyek, korszakok, bemutatása. A tananyag elsajátítása során ismerjék meg a szövött anyagok készítésének történetét, azon belül a fonás, felvetés, szövés munkaműveleteinek és eszközeiknek fejlődés történetét, és a használt alapanyagokat. A résztvevők ismerjék meg, a szövő szakma jelentős területeinek történeti fejlődését. Korszakonként, az adott földrajzi területen mely alapanyagból, milyen eszközzel fontak, ehhez a fonalhoz/cérnához, mely felvetési és szövési mód-, szövő szerkezet tartozott, milyen terméket szőttek, mivel színezték, hogyan díszítették, mire használták. Ismerjék meg a kilim szőnyegek szövését, kiemelten a magyar nyelvterület szőnyegeit, az erdélyi festékeseket, csángó szőnyegeket, valamint a nomád szőnyegeket. A résztvevők képesek legyenek ezeket az ismereteket a mai funkcióknak megfelelően ízlésesen és hitelesen alkalmazni. A résztvevők a szőnyegtervek kivitelezése érdekében alkalmazzák az elsajátított rajzi ismereteket, a szőnyegek megszöhetőségének, későbbi használhatóságának, valamint néprajzi és esztétikai megfelelésének megtervezéséhez. Készítsenek vázlatokat, részletrajzokat, színterveket, (koloritok) látványterveket, műhelyrajzokat. Ismerjék meg a szőnyegen alkalmazható szövés technikák, lánc és vetülékfonalak minőségének, színének, sűrűségének, mennyiségének megtervezését, kiszámolását, a kötéstani alapismereteket. Hozzanak létre mintagyűjteményt. Sajátítsák el a különféle szövőszerkezetek működtetését, és karbantartását.

9.2.3. Óraszám: 700 óra

9.2.4. Foglalkozások megnevezése, tartalma, óraszám, kapcsolódó munkaforma és módszer:

Témakör, munkaforma, módszer és óraszám	Témakörhöz kapcsolódó foglalkozások megnevezése, témájának részletes leírása
<p>Témakör megnevezése:</p> <p>1. Szőnyegszövő szakmai ismeretek</p> <p>Célja: a résztvevő legyen képes műhelyének balesetmentes kialakítására. Ismerje a szövés, fonás történetét, a textilkultúra fejlődését, a textilipar alapanyagait, eszközeit, a fonalfestés módszereit.</p> <p>Munkaforma: kontaktóra: frontális, csoportos</p> <p>Módszer: magyarázat, oktatói előadás, szemléltetés, megbeszélés, kiselőadások</p> <p>Óraszám: 100 óra</p>	<p>Szakirányú munkavédelmi, balesetvédelmi ismeretek Munkavédelmi ismeretek Munkahelyek kialakítása Munkavégzés személyi feltételei Munkaeszközök biztonsága Munkakörnyezeti hatások</p> <p>Textiltörténet A legfőbb jellemzők, összefüggések felismertetése, térben és időben A szőnyegszövés elterjedésének földrajzi, időbeni, történeti megjelenése A szövőszakma jelentős területeinek a fejlődése a történelmi idők során Mely alapanyagból, milyen eszközzel fontak, ehhez a fonalhoz/cérnához, mely felvetési és szövési mód-, szövő szerkezet tartozott adott korban, adott földrajzi területen. Milyen terméket szőttek, mivel színezték, hogyan díszítették, mire használták. Ismeretek elsajátítása a kilim szőnyegek szövéséről, kiemelten a magyar nyelvterület szőnyegeiről, az erdélyi festékesekről, csángó szőnyegekről, valamint a nomád szőnyegekről. A szőnyegek típusaiban, mintázatában, színeiben, szövés technikáiban jellemző, használatában felismerhető hasonlóságok és különbségek.</p> <p>A szövés története, szövőszerkezetek, szövőeszközök típusai Az őskortól kezdve a ma is használatos szövő szerkezetekig a szőnyegszövésre alkalmas szerkezetek fejlődéstörténete, működése és alkalmazhatósága. A szövéshez szükséges munkaműveleteknek és az azokhoz tartozó szerszámoknak a bemutatása, rendszerbe foglalt csoportosítása.</p> <p>A fonás története, fonószerkezetek A fonás alapműveleteinek és a fonalkészítés szakaszainak megismertetése. A szövött textíliákhoz használt növényi és állati eredetű alapanyagok fonásához szükséges szerkezetek megismertetése.</p>

	<p>A fonalak készítésének módjai és lehetőségei, az őskortól kezdve, a mai manufaktúrákig. Azoknak a törő, tiloló, bontó, fésülő-kártoló eszközöknek és gépeknek, az orsó, guzsaly, rokkák, kézi vezérlésű fonógépeknek, kisipari fonógépeknek megismerése, amelyekkel a szőnyegszövéshez használatos fonalak és cérnák készülnek.</p> <p>A felvetés története, felvetőszerkezetek</p> <p>A különböző alapanyagú fonalak és cérnák felvetéshez való előkészítése, (motollálás, csévélés, cérnázás).</p> <p>A különböző felvető szerkezetek és működésük, alkalmazásuk lehetőségei.</p> <p>A legkülönbözőbb szövő szerkezetekre való felvetések, az őskortól kezdve, a mai manufaktúrákig, a madzagszövőtől és karmantyúbabától a kereteken át, a függőleges és vízszintes szövőszékekig.</p> <p>A textilipar nyersanyagai</p> <p>A szőnyegszövés alapanyagainak és segédanyagainak rendszerezése, táblázata.</p> <p>A szövéshez használható természetes alapanyagok útja a szövésig, kiemelten a növényi és állati eredetű szálak anyagok.</p> <p>A szálak anyagok fizikai és kémiai tulajdonságai, felhasználásának lehetőségei.</p> <p>Felvetéshez (láncfonalak) és a bevetéshez (vetülékfonalak) használatos fonalak és cérnák.</p> <p>A fonalak finomsági számozása. Különböző fonal és cérna minőségek. Sodratos, cérnázás, cérna típusok. A szőnyegek funkcióihoz illő alapanyagok.</p> <p>Fonalfestés</p> <p>A fonalak és cérnák színezésének története, lehetőségei.</p> <p>Természetes és mesterséges színezékek.</p> <p>A fonalfestés módja, festőnövényekkel.</p> <p>A festéshez használatos vegyszerek és azok munka és balesetvédelme.</p>
<p>Témakör megnevezése:</p> <p>2.Szőnyegszövő szakmai néprajz</p> <p>Célja:</p> <p>A résztvevő ismerje meg a szövés-kultúra jelentős területeit. ismerje fel a jellegzetes, táji specifikus tulajdonságokat, jellemzőket.</p> <p>Munkaforma:</p> <p>kontaktóra: frontális, csoportos</p> <p>Módszer:</p> <p>magyarázat, oktatói előadás, szemléltetés,</p>	<p>Tájegységek gyapjúszővő kultúrája, szőnyegei</p> <p>A szőnyegek szövésének jelentős területei, jellemző szőnyegei, gyapjú szőttesei</p> <p>A magyar nyelvterület gyapjúszővő kultúrája</p> <p>Erdélyi szőnyegek</p> <p>Székelyföld festékesei</p> <p>Csángó szőnyegek és szőttések</p> <p>Bukovinai festékesek</p> <p>Délvidék szőnyegei</p> <p>Korok és szőnyegek</p> <p>Régi korok szőnyegei</p> <p>Szövött (kilim) szőnyegek</p> <p>Csomózott szőnyegek</p> <p>Keleti szőnyegek, szövés módok (szumák, zili, dzsidzsim)</p> <p>Gyapjú szőnyegek és szőttések</p> <p>Festékesek</p> <p>Csergék</p> <p>Rongyszőnyegek, kender szőnyegek</p> <p>XIX. század vége – XX. század első fele szőnyegei, szövő műhelyei Erdélyben</p> <p>Huszka József gyűjteménye, (1909.) Visky Károly rajzai a festékes szőnyegekről</p> <p>Háziipari mozgalom, háziipari szövetkezetek szőnyegei</p> <p>Torontáli szőnyegek</p> <p>Kortárs népművészet</p>

<p>megbeszélés, kiselőadások</p> <p>Óraszám: 60 óra</p>	
<p>Témakör megnevezése:</p> <p>3.Szőnyegszövő gyakorlat</p> <p>Célja: A résztvevők az elméleti ismeretek alapján legyenek jártassak a szöves gyakorlatában. Tudják a gyakorlatban alkalmazni a szövéstechnikákat. Legyenek képesek egy-egy tájegységi kultúrához tartozó minta elkészítésére, a díszítés elvégzésére. Ismerjék a táji specifikus minták szövését, színeket, díszítő technikák lehetséges fajtáit. Biztonsággal tudják a kész munkákat adjusztálni.</p> <p>Munkaforma: <u>Kontaktóra:</u> egyéni, páros, csoportos műhelymunka, 80 óra alkotótábor keretében. <u>Nem kontaktóra:</u> önálló munka és témafeldolgozás.</p> <p>Módszer: <u>Kontaktóra:</u> szemléltetés, magyarázat, megbeszélés, kiselőadások, gyakorlati feladatmegoldás</p>	<p>Felvetés Az elméletben tanultak alkalmazása, a gyakorlatban. A megtervezettek szerint, a kiválasztott szövő szerkezetre való felvetés kiszámolása, előkészítése, megvalósítása. A megfelelő alapanyag kiválasztása. Keretekre, állványokra való felvetés módszerei. Szövőszékekre való felvetéshez a láncfonalak előkészítése. Felvető motolla működtetése. A szövőszék előkészítése a láncfonal betekeréséhez. A láncfonalnak a szövőszék lánchengerére való feltekerése. A nyüstbe, bordába fűzés. A szöves indítása, próba szöves elkészítése.</p> <p>Egyszerű csíkritmusok szövése A szöves munkaműveleteinek elsajátítása, egyszerű csíkos mintázat segítségével. A szőnyegek párhuzamosságának, szélek épségének és szépségének begyakorlása.</p> <p>Székely festékesek, kilimek szövéstechnikái A kilim szőnyegek szövéstechnikáinak készség szintű ismerete. Likatos (torontáli), szál között fordulós (svéd), szálon fordulós (aggatásos vagy akasztalatos). A ferde és egyenes végződésű minták szövése. Egyéb kilim technikák elsajátítása. Festékesek szövésénél alkalmazott régi szöves technikák és azok mai használata. A tanult szövéstechnikák, szövémódok gyakorlatban való alkalmazása egy végben szövött és több részből összevarrott szőnyegeken is. Falvédők, ágytakarók, szőnyegek szövése.</p> <p>Befejező műveletek A szövőkeretéről, szövőszékekről lekerülő félkész/nyers áru piacképesé tétéle. A kettő vagy több darabban szövött szőnyegek összevarrása. Szálvégek eldolgozása. Vasalás, gőzölés. Címkézés, használati utasítás (textil KRESZ csatolása), csomagolás, adminisztráció, értékesítésig raktározás. Dokumentálás, a sokszorosítás lehetősége érdekében.</p> <p>Egyéni irányított otthoni munkavégzés: 214 óra Az elkészítendő tárgyakhoz kapcsolódó egyes munkafázisok önálló, otthoni elvégzése a gyakorlati képzés során a műhelyben elsajátított tudás, ismeretek, képesség segítségével.</p> <p>-Egyszerű csíkos párna /min. 35x35 cm/ eldolgozása, összevarrása beszámítható óraszám: 3 óra a beszámíthatóság követelménye: precíz kivitelezés, egyenletes öltéstechnikával</p> <p>-Hátizsák v. táska /min. 25x30 cm/ szövése, összeállítása beszámítható óraszám: 20 óra a beszámíthatóság követelménye: egyenletes szöves, igényes összedolgozás a darabhoz illő hevederekkel</p> <p>-Egyszerű csíkos szőnyeg 1. /50x150 cm/ eldolgozása beszámítható órája: 3 óra a beszámíthatóság követelménye: a lánc és vetülékfonalak precíz eldolgozása</p> <p>-Egyszerű csíkos szőnyeg 2. /min. 55x170 cm/ készítése beszámítható órája: 23 óra</p>

<p><u>Nem kontaktóra:</u> irányított egyéni gyakorlat, kiadott feladat végrehajtása a tananyagegység tartalmában leírtak szerint (Egyéni irányított otthoni munkavégzés)</p> <p>Óraszám: 434 óra</p> <p>ebből egyéni, irányított otthoni munkavégzés: 214 óra</p>	<p>a beszámíthatóság követelménye: egyenletes felvetés és szövés, mérettartás, precíz eldolgozás</p> <p>-Két részből összevarrott, csíkos szőnyeg /min. 130x180 cm/ készítése beszámítható óraszám: 38 óra a beszámíthatóság követelménye: egyenletes felvetés és szövés, mérettartás, a két szél precíz összedolgozása, eldolgozása</p> <p>-Festékes motívumtanulmány befejezése beszámítható óraszám: 3 óra a beszámíthatóság követelménye: motívumok pontos kivitelezése, precíz eldolgozás</p> <p>-Festékes tanulmány 1.- szőnyegrészlet /40x40 cm /készítése beszámítható óraszám: 12 óra a beszámíthatóság követelménye: motívumok pontos kivitelezése, kilim technika egyenletes szövése, esztétikus eldolgozás</p> <p>-Festékes tanulmány 2.- szőnyegrészlet /40x40 cm/készítése beszámítható óraszám: 12 óra a beszámíthatóság követelménye: motívumok pontos kivitelezése, a kilim technika egyenletes szövése, esztétikus eldolgozás</p> <p>-Egyszeres, soros festékes szőnyeg /min. 50x150 cm/ készítése beszámítható óraszám: 35 óra a beszámíthatóság követelménye: motívumok pontos, a tervnek megfelelő kivitelezése, a kilim technika egyenletes szövése, mérettartás, esztétikus eldolgozás</p> <p>-Két részből összevarrott gyapjúszőnyeg /min. 130x180 cm/ készítése, a székelő festékes mintakincs alkalmazásával beszámítható óraszám: 65 óra a beszámíthatóság követelménye: a kompozíció pontos, a tervnek megfelelő kivitelezése, a kilim technika egyenletes szövése, mérettartás, a két szél esztétikus összedolgozása</p> <p>A képzés során elkészülő tárgyak listája:</p> <p>tarisznya vagy hátizsák szalagok madzagszövőn és kártyán párna szőnyeg 1 szőnyeg 2. kétszeles csíkos szőnyeg festékes tanulmány kenyeres ruha tányér alátét festékes tanulmány 1. festékes tanulmány 2. festékes szőnyeg egy szélből festékes szőnyeg két szélből tervdokumentáció alapkötésekből szemléltető készítése (vászon, sávoly, atlasz) négynyüstös gyapjú kis tarisznya szedetttes mintával díszített kis zsák</p>
<p>Témakör megnevezése:</p>	<p>Kötéstan A szövetek szerkezetének alapismeretei, a lánc- és vetülékfonalak kereszteződésének</p>

<p>4.Szőnyegszövő szakmai rajz gyakorlat</p> <p>Munkaforma: <u>Kontaktóra:</u> egyéni, páros, csoportos műhelymunka. <u>Nem kontaktóra:</u> önálló munka és témafeldolgozás.</p> <p>Módszer: <u>Kontaktóra:</u> szemléltetés, magyarázat, megbeszélés, kiselőadások, gyakorlati feladatmegoldás <u>Nem kontaktóra:</u> irányított egyéni gyakorlat, kiadott feladat végrehajtása a tananyagegység tartalmában leírtak szerint (Egyéni irányított otthoni munkavégzés)</p> <p>Óraszám: 106 óra</p> <p>ebből egyéni, irányított otthoni munkavégzés: 26 óra</p>	<p>lehetőségei. Alapfogalmak: kötésrajz részei, lánc kötéspon, vetülék kötéspon ábrázolása, mintaelem, raport. Alapkötések és az abból levezetett kötések. Gyapjú szőttek kötésének lehetőségei.</p> <p>Csikritmusok, folyamatos és zárt kompozíciói A gyapjú szőttek egyik fontos mintázási lehetősége, a csíkos mintázat. A csikritmusok tervezésénél, a különböző ritmusok ábrázolása, más-más technikai kivitelezéssel. Egyenletes és csoport ritmusok. Folyamatos és zárt kompozíciók.</p> <p>Festékes szőnyegek kompozíciói, motívumai A szőnyegszövő szakma legfontosabb tananyaga az erdélyi festékes szőnyegek tanulmányozása. A festékes szőnyegek típusai, szövés technikái, színei, színkompozíciói, szövetszerkezete, lánc és vetülék fonalai, szövet sűrűsége, minősége, a festékesek különböző mintái, motívumai és azok alkalmazása. A festékesek és más kilim szőnyegek forma és színvilágának tanulmányozása. A kompozíciók változtatása színekkel. A gyapjú szőnyegeken, festékeseken alkalmazott leggyakoribb kompozíciók. (Viski Károly és Szentimrei Judit munkássága alapján.)</p> <p>Mintagyűjtemény, tervdokumentáció készítése, archiválás A festékes szőnyegek mintáinak, arányrendszerének elsajátítása, szőnyegek fotózása, lerajzolása segítségével. Régi és mai alkotók szőnyegeiből rendszerezett gyűjtemény készítése. Forrásanyag gyűjtés és a forrásanyag felhasználásának szabályai. Fotó dokumentáció készítése a saját szőnyegek terveinek, rajzainak, szín és fonalmintáinak, valamint az anyagbeszerzés lehetőségeinek összegyűjtése, a későbbi kivitelezhetőség igényével. Archiválás, raktározás szabályai.</p> <p>Egyéni irányított otthoni munkavégzés Az elkészítendő tárgyakhoz kapcsolódó tervek, látvány és műhelyrajzok önálló, otthoni kivitelezése a gyakorlati képzés során a műhelyben elsajátított tudás, ismeretek, képesség segítségével.</p> <p>-Szövött párna tervének elkészítése beszámítható óraszám: 1 óra a beszámíthatóság követelménye: adott fonalkészletből egyszerű csíkos szőttes rajza</p> <p>-Hátizsák vagy táska tervének elkészítése beszámítható óraszám: 1 óra a beszámíthatóság követelménye: egyszerű csíkos teherhordó eszköz látvány- és műhelyrajza</p> <p>-Egyszerű csíkos szőnyeg 1. tervének elkészítése beszámítható óraszám: 2 óra a beszámíthatóság követelményei: a magyar paraszti gyapjú szőttekből inspirálódva, folyamatos kompozíciójú szőnyeg látvány- és műhelyrajza</p>
---	---

	<p>-Egyszerű csíkos szőnyeg 2. tervének elkészítése beszámítható óraszám: 2 óra a beszámíthatóság követelménye: a magyar paraszti gyapjú szőttesekből inspirálódva, folyamatos kompozíciójú szőnyeg látvány- és műhelyrajza</p> <p>-Két részből összevarrott, csíkos szőnyeg tervének elkészítése beszámítható óraszám: 3 óra a beszámíthatóság követelménye: a magyar paraszti gyapjú szőttesekből inspirálódva, folyamatos vagy zárt kompozíciójú szőnyeg látvány- és műhelyrajza</p> <p>-Kilim tanulmány tervének elkészítése beszámítható óraszám: 1 óra a beszámíthatóság követelménye: adott méretű felületen, adott formájú geometrikus elemekből színes kompozíció látványrajza</p> <p>-Festékes tanulmány 1. /szőnyegrészlet/ kidolgozása beszámítható óraszám: 3 óra a beszámíthatóság követelménye: a Viski gyűjtemény egyik festékes szőnyegének részletéből harmonikus kompozíció kialakítása, M1:1-es méretben kivitelezve</p> <p>-Festékes tanulmány 2. /szőnyegrészlet/kidolgozása beszámítható óraszám: 3 óra a beszámíthatóság követelménye: a Viski gyűjtemény egyik festékes szőnyegének részletéből harmonikus kompozíció kialakítása, M1:1-es méretben kivitelezve</p> <p>-Egyszerű, soros festékes tervének elkészítése beszámítható óraszám: 5 óra a beszámíthatóság követelménye: egyszerű festékes motívumok felhasználásával folyamatos kompozíciójú szőnyeg látvány- és műhelyrajza</p> <p>-Két részből összevarrott gyapjúszőnyeg tervének elkészítése, mely a székelly festékes mintakincsét alkalmazza beszámítható óraszám: 5 óra a beszámíthatóság követelménye: a székelly festékes mintakincsét alkalmazva, zárt kompozíciójú szőnyeg látvány- és műhelyrajza</p>
--	---

9.2.5. Teljesítményt értékelő rendszer leírása:

A témakörök végén a képzésben résztvevő a témakör tartalmát átfedő vizsgát tesz, vagy egyéb feladatot hajt végre az alábbiakban részletezettek szerint.

Minősítése: megfelelt vagy nem megfelelt

Témakör	Teljesítményt értékelő rendszer leírása	Minősítése	A minősítés követelménye
1. Szőnyegszövő szakmai ismeretek	a tananyagegység tartalmát átfedő írásbeli teszt	megfelelt vagy nem felelt meg	Megfelelt, ha a tudásszint legalább 70%-át éri el
2. Szőnyegszövő szakmai néprajz	házi dolgozat beadása egy néprajzi tájegység gyapjúszőtteinek,	megfelelt vagy nem felelt meg	a megismert információ-szerzési módszerek alkalmazásával készült a dolgozat, a választott témát

	vagy szövő- fonóeszközöknek bemutatásával		átfogóan, részletesen, logikus felépítésben tárgyalja, az előzetesen megbeszél terjedelmi, tartalmi elvárásoknak megfelel a munka, terjedelme: min. 30000 leütés
3.Szőnyegszövő gyakorlat	a résztvevőknek előre meghatározott, a témakörben tanult munkadarabokat kell bemutatnia, amit az oktató értékel	megfelelt vagy nem felelt meg	megfelelt, ha a vászonszövés alapelveit figyelembe véve megtervezett, mai használatra is alkalmas a tárgy. Megfelelő az anyagválasztás, érvényesül a funkció- forma- anyag- díszítmény harmóniája. A kidolgozás technikailag megfelelő, a felvetés, a szövés egyenletessége, mérettartás, az eldolgozás és összedolgozás pontos. A kész tárgy színeiben, arányaiban megfelelő, díszítménye illeszkedik a bőrművesség hagyományainak rendszerébe, és egyben megfelel a mai esztétikai igényeknek is, érvényesülnek a használhatóság szempontjai a tárgyon.
4.Szőnyegszövő szakmai rajz gyakorlat	mappa összeállítása az elkészített rajzokból, vázlatokból, termékfotókból	megfelelt vagy nem felelt meg	a képzés során elkészített látvány-, motívum- és műhelyrajzokat, technológiai leírásokat hiánytalanul, a szakmai rajz gyakorlat követelményrendszerének megfelelő minőségben (arányok, méretezés, színhasználat) tartalmazza a dokumentáció

9. Maximális csoportlétszám:
12 fő

10. Képzésben részt vevő teljesítményét értékelő rendszer leírása (a képzésben részt vevő személy tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módját, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formái)

- amennyiben a résztvevő kéri megszerzett tudásának beszámítását, a már meglévő tudása előzetesen értékelésre kerül „előzetes tudásszint felmérése” tevékenység keretében.
- a képzés során az oktatók visszajelzésekkel, javaslatokkal, tanácsokkal segítik a tanulási folyamatban a résztvevőt, törekedve a tanulási hibák és nehézségek feltárására, tudatosítva a lehetséges problémák okát.
- szummatív jelleggel témakörönként meghatározott módon történik az értékelés
- vizsgaremek, elkészítése:
A képzés ideje alatt a vizsgakiállításon bemutatandó szőnyegek elkészítése.

A vizsgaremek 5 db szövött anyag. Tartalmaznia kell legalább 1 db két részből összevarrott gyapjú szőnyeget, mely a székely festékes szőnyegek minta kincsét alkalmazza és minimális mérete két négyzetméter.

A vizsgaremeket a képző intézmény által kijelölt oktató vagy más szakértő külső személy értékeli.
Értékelése: megfelelt vagy nem felelt meg.

11. A képzésről, a képzés egyes tananyagegységeinek elvégzéséről szóló igazolás kiadásának feltételei

A képzés egyes tananyagegységeinek elvégzéséről a résztvevő igazolást kérhet, kiadásának feltétele, hogy a maximális hiányzást, illetve a felnőttképzési szerződésben vállaltakat betartotta és a tananyagegységhez tartozó számonkérésen megfelelt.

Képzés elvégzéséről szóló igazolás (Tanúsítvány) kiadásának feltételei:

- maximális (30%) hiányzás betartása
- a tananyagegységekhez tartozó teljesítmény-értékelő rendszer szerinti vizsgák sikeres letétele (megfelelt minősítés)
- megfelelt minősítésű vizsgaremek.

12. A képzési program végrehajtásához szükséges személyi feltételek és ezek biztosításának módja

Személyi feltételek:

- felsőfokú szakirányú tanári végzettség vagy
- valamely felsőfokú végzettség és legalább középszintű szakirányú szakképesítés és 3 év szakmai gyakorlat
- gyakorlati jellegű képzési rész esetén legalább középszintű szakirányú végzettség és 5 év szakmai gyakorlat.

Biztosítás módja: megbízási szerződéssel vagy foglalkoztatásra irányuló egyéb jogviszonnyal

13. A képzési program végrehajtásához szükséges tárgyi feltételek és ezek biztosításának módja

Tárgyi feltételek:

- Tantermi/elméleti képzés esetén a résztvevői létszámnak megfelelő számban asztalok, székek, ezenkívül tábla vagy flipchart, laptop, projektor
- Műhelyben/Gyakorlati képzés esetén

Berendezési tárgyak:

- asztalok
- székek
- iskolai tábla
- szekrények, polcok, fiókok, tárolók
- vizes blokk

Szerszámok, eszközök:

- madzagsodró szerkezetek
- szalagszövő táblák, asztali szalagszövő szerkezetek,
- szövőkeret, asztali szövő állványok, szövő állványok, függőleges és vízszintes szövőszékek
- felvető szerkezetek, csévetartó állvány, motolla, fonalgombolyító
- speciális kéziszerszámok (leverő villa, csónak, vetelő stb.)

- rajzeszközök, mérőeszközök, mintadarabok

Tervezőeszközök, szakirodalom:

- mérőeszközök (pl. vonalzó, mérőszalagok)
- az elméleti és gyakorlati oktatást segítő szemléltető eszközök
- rajzeszközök (pl. rajztábla, ceruzák, vonalzó)
- szakmai és néprajzi könyvek, albumok, mintagyűjtemények

Alapanyagok

- különböző fajtájú fonalak, felvető fonalak

Segédanyagok, kellékek

- vasaló asztallal

Biztosítás módja: saját tulajdon vagy bérleti szerződés, illetve egyéb tárgyi feltételek biztosítására vonatkozó megállapodás alapján

Minősítés tényének megállapítása

Minősítés helye, ideje: Jászágó, 2022.01.31.

Minősítő szakértő: Dobos Gergely

Minősítő szakértői nyilvántartási száma: FSZ /2020/000091

.....
Both Miklós főigazgató
intézmény képviselőjének aláírása

.....
Dobos Gergely
szakértő aláírása

Szakértői vélemény

Képzési program megnevezése:

**Népi kézműves (Szőnyegszövő)
Programkövetelmény azonosító száma: 02143014**

Képző intézmény megnevezése:

**Hagyományok Háza
Engedélyszám: E/2020/000301**

Megállapítások:

A képzési program az alábbiaknak megfelel:

A képzési program tartalma megfelel a felnőttképzési törvényben előírtaknak, valamint a szakképzésről szóló törvénynek és a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló kormányrendeletnek

A képzési programban meghatározott tartalommal, feltételekkel és módon, valamint a képzéssel érintett célcsoport számára megszerezhetők a képzési programban megjelölt kompetenciák.

Több oldalból álló képzési program esetén – a képzési program minden oldala folyamatos oldalszámozással van ellátva

Minősítés helye és ideje: Jászágó, 2022.01.31.

Felnőttképzési szakértő neve (és szakértői száma): Dobos Gergely (FSZ/2020/000091)

Alíírás

